

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FREE TO CODE

Intellectual Output 1

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

Project number: 2018-1-RO01-KA204-049298

Asturia vzw

avaca
TECHNOLOGIES

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Υποστηρίζοντας αυτήν την έκδοση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν εγκρίνει απαραίτητα το περιεχόμενο της. Το περιεχόμενο αντικατοπτρίζει μόνο τη γνώμη των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για τη χρήση αυτών των πληροφοριών.

Improving Digital and Coding Skills for Inmates

2018-1-RO01-KA204-049298

_Intellectual Output 1

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

_Free to Code Partners

BeCode (Belgium)

European Digital Learning Network (Italy)

Asturia vzw (Belgium)

Aproximar, Cooperativa de Solidariedade Social (Portugal)

Avaca Technologies Consulting, Informatics AE (Grece)

Penitenciarul Bucuresti-Jilava (Romania)

European Strategies Consulting (Romania)

_Design

Aproximar, CRL

Asturia vzw

avaca
TECHNOLOGIES

_Δείκτης

Εισαγωγή.....	5
1.Το εριεχόμενο.....	7
1.1 Συνολική κατάσταση εγκληματικών δραστηριοτήτων και τάσεων.....	10
1.2 Εκπαίδευση στις φυλακές.....	12
1.3 Επαγγελματική κατάρτιση στις φυλακές.....	13
1.4 Υφιστάμενη εκπαίδευση ψηφιακής εκπαίδευσης.....	15
2 Free to Code Έρενα.....	18
2.1 Επίπεδο ψηφιακής παιδείας	19
2.2 Σχέδια για το μέλλον.....	20
2.3 Πώς πρέπει να παρέχεται η εκπαίδευση.....	21
Βιβλιογραφία.....	22
Παράρτημα 1 - Μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν σε διαφορετικά επίπεδα ικανοτήτων.....	25

Εισαγωγή

Στα τέλη του 2020, οι φυλακές σε ολόκληρη την ΕΕ κρατούσαν πάνω από μισό εκατομμύριο κρατούμενους, συμπεριλαμβανομένων και των καταδικασθέντων, που εκτίουν την τελική τους ποινή, καθώς και αυτών που κατηγορούνται για έγκλημα. Είναι επομένως ένας σημαντικός αριθμός ανθρώπων.

Οι περισσότεροι από αυτά τα άτομα πρόκειται να επανεισαχθούν στην κοινωνία. Για να διευκολυνθεί αυτή η διαδικασία, οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και αποκατάστασης στα συστήματα φυλακών στην Ευρώπη πρέπει να εργαστούν σκληρά, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με τις νέες τάσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρώπη που ασχολούνται με τις ψηφιακές δεξιότητες και την κοινωνική καινοτομία.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η DG EAC (The Survey of Adult Skills EC-PIAAC), η λειτουργία της εκπαίδευσης ενηλίκων πρέπει να είναι το στήριγμα της οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, να διασφαλίζεται χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη ανάπτυξη, η παροχή κοινωνικού οικονομικού οφέλους, αλλά και μεμονωμένων οφελών, οι όροι προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, ενδυνάμωσης, προσαρμοστικότητας, απασχολησιμότητας και ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία.

Αυτό σκοπεύει να κάνει το παρόν έργο. Με την προώθηση της κωδικοποίησης **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ**, το έργο ελπίζει να διευκολύνει την πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες και την ψηφιακή ένταξη για ευάλωτα άτομα, όπως οι φυλακισμένοι που πρόκειται να αποφυλακιστούν.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το έργο ξεκινά με μια εις βάθος ανάλυση του πλαισίου και των φιλοδοξιών των κρατουμένων στις εμπλεκόμενες χώρες. Για την επίτευξη του στόχου έχουν προβλεφθεί οι ακόλουθες δραστηριότητες:

1. **ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:** οδηγίες για τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου για όλους τους εταίρους
2. **ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:** επιλογή δείγματος της ομάδας στόχου για την συμμετοχή συνολικά τουλάχιστον 20 ατόμων / εκπροσώπων αυτών των ομάδων στόχων από κάθε χώρα (κρατούμενοι 18-60) και να συνεργαστούν μαζί τους για να μάθουν τις ανάγκες τους, τα σχέδιά τους και τις φιλοδοξίες τους σχετικά με την εκπαίδευση και την ψηφιοποίηση.
3. **ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ:** ανάλυση των αποτελεσμάτων και ανάπτυξη εκθέσεων ανά χώρα, και ενσωμάτωση των ευρημάτων στο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο της κάθε χώρας.
4. **ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΕΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ:** τα κύρια αποτελέσματα θα συλλεχθούν σε ένα συνολικό έγγραφο σχετικά με τη στάση των φυλακισμένων στον προγραμματισμό
5. **Η επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης:** να δημιουργηθεί μια κοινή συμφωνία μεταξύ των εταίρων για την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές του 2015 για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης για το μάθημα που θα αναπτυχθεί

1. Το περιεχόμενο

Σύμφωνα με το EURES¹, η κατάσταση απασχόλησης στο **Βέλγιο** μπορεί να χαρακτηριστεί ότι μοιάζει με το σχήμα του λεμονιού, με την απασχόληση να συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στην κατηγορία μεσαίας ηλικίας (25-54), ενώ λίγοι νέοι (που συνήθως συνεχίζουν στην εκπαίδευση για μεγάλο χρονικό διάστημα) και ηλικιωμένοι (που παίρνουν συχνά πρόωρη συνταξιοδότηση) να εργάζονται. Το να σπουδάζεις περισσότερο είναι μια θετική εξέλιξη, διότι αυξάνει τις πιθανότητες εύρεσης εργασίας, αλλά η πρόωρη συνταξιοδότηση έχει γίνει προσιτή για το κράτος και επί του παρόντος λαμβάνει μέτρα για να την αποθαρρύνει αυξάνοντας τις ηλικίες στις οποίες μπορεί να συνταξιοδοτηθούν οι άνθρωποι.

Παρά το γεγονός ότι οι νέοι σπουδάζουν περισσότερο, η ανεργία μεταξύ των νέων είναι επίσης πολύ υψηλή στο Βέλγιο: 20,1%, που είναι ελαφρώς υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (18,7%). Οι νέοι στο Βέλγιο (8,8%) εγκαταλείπουν την εκπαίδευση χωρίς προσόντα (χωρίς πιστοποιητικό αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Έχουν επομένως πολύ λιγότερες πιθανότητες εύρεσης εργασίας από τους νέους με δευτεροβάθμια ή υψηλότερα προσόντα.

Στην **Ιταλία**, το ποσοστό ανεργίας αυξάνεται από την έκρηξη της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Μια μικρή ανάκαμψη ξεκίνησε το 2018, αλλά η ανεργία των νέων παραμένει αρκετά υψηλή στο 37.1%². Οι περιφερειακές ανισότητες μεταξύ του ιδιαίτερα βιομηχανοποιημένου και δυναμικού Βορρά και των φτωχότερων, αγροτικών και νοτίων περιοχών εξακολουθούν να είναι υψηλές, επιδεινούμενες από μια σημαντική υπόγεια οικονομία, η οποία από ορισμένες εκτιμήσεις αντιπροσωπεύει το 17% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που καταγράφηκαν από το ISTAT, το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής της Ιταλίας, το ποσοστό απασχόλησης τον Μάρτιο του 2019 ήταν 58,9%, και οι άνεργοι αντιπροσώπευαν το 10,2% του πληθυσμού³.

Στην **Ελλάδα**, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, οι απολύσεις και οι περικοπές θέσεων εργασίας επηρεάζουν ολόκληρη τη χώρα, το ποσοστό ανεργίας έχει αυξηθεί δραματικά σε όλη τη χώρα και έχει σχεδόν τριπλασιαστεί από το 2008. Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας στην

¹Πηγή: <https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=2595&countryId=BE&acro=Imi&lang=en®ionId=BE0&nuts2Code=%20&nuts3Code=®ionName=National%20Level>

²Πηγή World Economic Outlook Database, διαθέσιμο στο: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2021/April>

³Πηγή : <https://www.istat.it/it/dati-analisi-e-prodotti/visualizzazioni>

⁴Πηγή : <https://tradingeconomics.com/greece/indicators>

Ελλάδα έχει μέσο όρο 16,22% από την περίοδο 1998 έως το 2018, φθάνοντας στο υψηλό όλων των εποχών στο 27,90% τον Ιούλιο του 2013 και στο χαμηλό ρεκόρ του 7,30% τον Μάιο του 2008 . Κατά την τελευταία περίοδο του 2018, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 18% τον Δεκέμβριο του 2018 από αναθεωρημένο προς τα κάτω 18,3% τους προηγούμενους μήνες. Παραμένει στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο του 2011, καθώς ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 1,9% σε 852 χιλιάδες και ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 0,1% στα 3,87 εκατομμύρια. Η ανεργία είναι ιδιαίτερα υψηλή στους νέους (48% τον Φεβρουάριο του 2017) και οι περισσότεροι άνεργοι βρίσκονται χωρίς εργασία για ένα έτος ή περισσότερο (73% το 4ο τρίμηνο του 2016)⁵.

Στη **Ρουμανία**, αν και στις αρχές της δεκαετίας του '90 ο αριθμός του ενεργού πληθυσμού στη Ρουμανία ήταν περίπου 11 εκατομμύρια άτομα, λόγω της μαζικής μετανάστευσης και του χαμηλού ποσοστού γεννήσεων, ο αριθμός του ενεργού πληθυσμού είναι περίπου 9.120.000 άτομα, εκ των οποίων μόνο 8.671.000. εργάστηκε το 2017. Ωστόσο, ο αριθμός των ανέργων μειώνεται από περίπου. 629.000 το 2014 σε περίπου 449.000 άτομα το 2017. Το 2017, τα περισσότερα άτομα στη Ρουμανία απασχολούνταν - 73,7%, ενώ μόνο το 1% ήταν επιχειρηματίες ή το 17,1% ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες⁶.

Όσον αφορά την **Πορτογαλική αγορά εργασίας**⁷ το 2018, ήταν περίπου 5,2 εκατομμύρια άτομα σε ενεργό πληθυσμό με ποσοστό δραστηριότητας 59,0%. Εστιάζοντας στην απασχόληση, το 2017 το ποσοστό ανεργίας ήταν 8,9% (462,8 χιλιάδες άτομα), μειώνοντας κατά 7,3 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2013 (σημείωσε την υψηλότερη τιμή από το 1998). Το έτος 2018 επέκτεινε την ακολουθία καθόδου (που ξεκίνησε το 2014) του ποσοστού ανεργίας, μόνο χαμηλότερο το 2008 πριν από την κρίση (7,6%). Από τα 4,8 εκατομμύρια άτομα που απασχολούνται το 2018, εάν διαιρούνται με τομείς της οικονομικής ζήτησης, περίπου εκείνο το έτος ήταν 285 χιλιάδες άτομα που εργάζονται στον πρωτογενή τομέα, περίπου 1,2 εκατομμύρια εργάζονται στον δευτερογενή τομέα και τα υπόλοιπα 3,4 εκατομμύρια στον τριτογενή τομέα

Το μεγαλύτερο μέρος της απασχόλησης στο **Βέλγιο**⁸ είναι στις υπηρεσίες. Ο κύριος τομέας με τον υψηλότερο αριθμό εργαζομένων είναι ο τριτογενής τομέας, ο οποίος αντιπροσωπεύει το 43% της αμειβόμενης απασχόλησης, ακολουθούμενος από τον τομέα των υπηρεσιών με 38% και ο δευτερογενής τομέας (βιομηχανία και κατασκευές) με 18,5%. Μέσα στον τεταρτογενή τομέα, η υγεία και η ευημερία είναι μακράν οι πιο σημαντικοί τομείς (15,2% του συνόλου των εργαζομένων), ακολουθούμενοι από τη διδασκαλία, με 10,3%. Οι εργαζόμενοι σε αυτόν τον τομέα έχουν κυρίως υψηλά προσόντα, με πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Με 5,3%, η κατασκευή, ο οποίος αποτελεί τον μεγαλύτερο εργοδότη του δευτερογενούς τομέα, κατόπιν η βιομηχανία τροφίμων και ποτών ακολουθώντας στο 2,3%.

⁵ Ομοίως 5

⁶ Διαθεσιμότητα: National Institute of Statistics: http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/romania_in_cifre_breviar_statistic_1.pdf

⁷ Τα δεδομένα προέρχονται από Anuário Estatístico de Portugal, INE 2017. Διαθεσιμότητα: https://www.ine.pt/xportal/xmain?xpid=INE&xpgid=ine_indicadores&indOcorrCod=0005558&contexto=bd&selTab=tab2

⁸ Ομοίως 2

Η **Ιταλία**⁹ είναι μια πρωτογενής βιομηχανική χώρα, με τον δευτερογενή τομέα να αντιπροσωπεύει το 21,4% του ΑΕΠ και να απασχολεί το 26,1% του ενεργού πληθυσμού. Η βιομηχανική δραστηριότητα της χώρας συγκεντρώνεται στο βόρειο τμήμα της χώρας, συμπεριλαμβανομένων πόλεων όπως το Τορίνο, το Μιλάνο και η Βενετία. Μεγάλο μέρος της ιταλικής βιομηχανίας αποτελείται από μικρές και μεσαίες οικογενειακές επιχειρήσεις, με την πλειονότητα των ιταλικών βιομηχανικών εταιρειών να απασχολούν λιγότερους από 50 υπαλλήλους. Η Ιταλία είναι ο μεγαλύτερος παγκόσμιος εξαγωγέας ειδών πολυτελείας (ρούχα, αυτοκίνητα κ.λπ.). Άλλες μεγάλες ιταλικές βιομηχανίες περιλαμβάνουν μηχανήματα ακριβείας, μηχανοκίνητα οχήματα, χημικά προϊόντα, φαρμακευτικά προϊόντα, ηλεκτρικά είδη, μόδα και ρούχα.

Ο τομέας των υπηρεσιών αποτελεί το 66,3% του ιταλικού ΑΕΠ και απασχολεί το 70% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Ο τουρισμός είναι μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες και πιο κερδοφόρες βιομηχανίες στην Ιταλία, καθώς η Ιταλία είναι η πέμπτη χώρα με τις περισσότερες επισκέψεις διεθνώς και η τρίτη με τις περισσότερες επισκέψεις στην Ευρώπη. Υπολογίζεται ότι περισσότερες από τις μισές από τις 5 εκατομμύρια εταιρείες της Ιταλίας δραστηριοποιούνται στον τριτογενή τομέα.

Στη **Ρουμανία**¹⁰, οι εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αντιπροσωπεύουν το 85% του ΑΕΠ, ενώ η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία αντιπροσωπεύουν το 4% του ΑΕΠ. Η Βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων κατασκευαστικών καλύψεων αποτελεί το 30% του ΑΕΠ (καποιο ποσοστό αντικατοπτρίζονται επίσης στις εξαγωγές / εισαγωγές). Οι περισσότεροι από τους τομείς της οικονομίας επεκτείνονται σύμφωνα με τον αριθμό των εργαζομένων. Η πληροφορική και η επικοινωνία ήταν το 2017 ο τομέας της οικονομίας με τη μεγαλύτερη αύξηση - 11,1% σε σύγκριση με το 2016. Ταυτόχρονα, το ποσοστό κενών θέσεων για τον τομέα πληροφορικής και επικοινωνιών αυξήθηκε από 0,73% το 2014 σε 1,26% το 2017, γεγονός που σημαίνει υπάρχει ανάγκη προσέλκυσης νέων πληθυσμών σε αυτόν τον τομέα.

Όσον αφορά την αγορά εργασίας στον τομέα των ΤΠΕ στην **Πορτογαλία**¹¹, μια εταιρεία συμβούλων προσλήψεων ανέπτυξε μια μελέτη ανάλυσης δεδομένων με βάση 4.000 συνεντεύξεις που εφαρμόστηκαν στα τέλη του 2017 και τους πρώτους μήνες του 2018 κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι **οι επαγγελματίες των ΤΠΕ έχουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας** κάτι που μεταφράζεται σε μεγαλύτερη απαίτηση για προσφορά επαγγελματιών: αυτό οφείλεται όχι μόνο στο φαινόμενο της ψηφιακής εποχής, αλλά σε μια «διαρροή ταλέντων» που αντιμετωπίζει η Πορτογαλία - οι επαγγελματίες γνωρίζουν την αξία τους και όχι μόνο αναζητούν καλύτερους μισθούς, αλλά και έργα με ποιότητα, ανταγωνιστικότητα και ευκαιρίες εξέλιξης της σταδιοδρομίας (πτυχές που βρίσκουν εύκολα σε άλλες χώρες).

⁹ Ομοίως 4

¹⁰ Ομοίως 7

¹¹ Τα δεδομένα προέρχονται από World Bank Report, 2017 – Portugal. Διαθεσιμότητα: <https://data.worldbank.org/country/PT>

Μερικές από τις πιο σημαντικές βιομηχανίες στην **Ελλάδα**¹² είναι οι ναυτιλιακές και ναυτιλιακή βιομηχανία, καθώς και ο τουριστικός τομέας. Οι εξαγωγές αγαθών σημείωσαν άνοδο, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν, με αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα να βελτιωθεί αργά αλλά σταθερά.

1.1.Συνολική κατάσταση εγκληματικών δραστηριοτήτων και τάσεων

Το ποσοστό εγκληματικότητας στη **Ρουμανία**¹³ είχε μια κυματοειδή εξέλιξη τα τελευταία χρόνια. Ακολουθεί μια πτωτική τάση από το 2014 έως το 2017, από 1.799 σε 1.510 εγκλήματα / ανά 100.000 κατοίκους. Ωστόσο, αυτή η τάση δεν είναι σταθερή καθώς αντιστρέφεται το 2018, όταν το ποσοστό εγκληματικότητας αυξήθηκε σε 1.555 εγκλήματα ανά 100.000 κατοίκους. Οι λόγοι πίσω από αυτήν την πραγματικότητα μπορεί να είναι περίπλοκοι και θα μπορούσαν να σχετίζονται με έναν νέο νόμο για την αντισταθμιστική θεραπεία που επιταχύνει τις εξόδους των φυλακών.

Όσον αφορά τον πληθυσμό των φυλακών, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, στο ρουμανικό σφραγιστικό σύστημα υπήρχαν 20.792 τρόφιμοι, από τους οποίους 19.844 άνδρες και 948 γυναίκες¹⁴. Από το σύνολο των 20.792, 813 στεγάστηκαν σε ειδικά καταλύματα (π.χ. νοσοκομείο), 1.936 σε προληπτική σύλληψη, 7.313 σε ημι-ανοιχτό καθεστώς, 3.480 σε ανοιχτό καθεστώς, 5.262 σε κλειστό καθεστώς, 1.352 σε μέγιστη ασφάλεια, 395 σε κέντρα κράτησης και 241 σε εκπαιδευτικά κέντρα. Όσον αφορά την ισόβια κάθειρξη, υπήρχαν 157 περιπτώσεις. 883 με ποινή άνω των 20 ετών, 1.200 με ποινή 15 έως 20 ετών, 2.043 για ποινή 10-15 ετών, 5.200 για 5-10 χρόνια, 6.749 για 2-5 χρόνια, 1.531 για 1-2 χρόνια, και 433 για ποινή μικρότερη του ενός έτους. Η πτωτική τάση του πληθυσμού των φυλακών μπορεί να παρατηρηθεί και στους αριθμούς ροής: από 40.008 τρόφιμους το 2017 σε 34.902 τρόφιμους το 2018¹⁵.

Οι φυλακές στην Ιταλία ταξινομούνται ως Casa Circondariale (CC) ή Casa di Reclusione (CR). Οι φυλακές CC φιλοξενούν κρατούμενους προδικαστικών, προφυλακισμένων και σύντομων ποινών, ενώ οι φυλακές CR καταδικάζουν φυλακισμένους. Η διάκριση θολώνεται από το γεγονός ότι ορισμένες φυλακές CC έχουν τμήματα για καταδικασθέντες κρατούμενους και το αντίστροφο. Οι κρατούμενοι που έχουν ολοκληρώσει τη φυλακή αλλά παραμένουν υπό ασφαλή επίβλεψη κρατούνται είτε στο Casa di Lavoro (CL) είτε στο Colonia Penale (CP).

Οι ιταλικές τιμές είναι γενικά πολύ παλιές και δεν είναι σε καλή κατάσταση, με κακές συνθήκες λόγω έλλειψης χρηματοδότησης. Αυτές οι παλαιές φυλακές δεν εγγυώνται επαρκές βιοτικό επίπεδο για τους κρατούμενους, παρά τις πρόσφατες μειώσεις του υπερπληθυσμού.

¹² Ομοίως 5

¹³ Τα δεδομένα προέρχονται από: <http://statistici.insse.ro/shop/?page=tempo2&lang=ro&context=66>

¹⁴ Τα δεδομένα προέρχονται από: <http://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2019/03/Raport-activitate-ANP-2018-1.pdf>

¹⁵ Ομοίως 15

Ο αριθμός των εγκλημάτων που αναφέρθηκαν στην Ιταλία μειώνεται τα τελευταία χρόνια. Μετά από μια κορύφωση το 2012-2013 με σχεδόν 2,9 εκατομμύρια εγκλήματα, ο αριθμός των εγκληματικών πράξεων μειώθηκε σε 2,2 εκατομμύρια το 2017/2018¹⁶.

Ο σημερινός πληθυσμός φυλακών είναι 59.655 κρατούμενοι, εκ των οποίων 2.107 γυναίκες, 442 ανήλικοι και 17.825 κρατούμενοι σε προδικαστική κράτηση. Αριθμός 32.807 καταδικάστηκαν για εγκλήματα ιδιοκτησίας¹⁷.

Επίσημη χωρητικότητα του συστήματος φυλακών στην **Ελλάδα** ανέρχεται σε 9.935 κρατούμενους. Επί του παρόντος, ο συνολικός πληθυσμός των φυλακών (συμπεριλαμβανομένων των προφυλακισμένων κρατούμενων) είναι 10.580 στις 1/3/2019: Οι προφυλακισμένοι κρατούμενοι (ποσοστό του πληθυσμού των φυλακών) είναι 31,1%, Οι γυναίκες κρατούμενοι (ποσοστό φυλακών πληθυσμός) 5,2%, Νέοι κρατούμενοι (ποσοστό πληθυσμού φυλακών) 1,5%, Αλλοδαποί κρατούμενοι (ποσοστό πληθυσμού φυλακών) 52,9%¹⁸.

Η **Πορτογαλία** διαθέτει σήμερα 49 φυλακές σε όλη τη χώρα με μέγιστη χωρητικότητα 12.934 κρατούμενων. Στις 15 Δεκεμβρίου 2018, ο πληθυσμός των φυλακών ήταν 1.963 κρατούμενοι, 1000 άτομα κάτω από τη μέγιστη χωρητικότητα. Το 94% ήταν άντρες και το 6% ήταν γυναίκες, το 84,7% ήταν Πορτογάλοι και το υπόλοιπο 15,3% ήταν αλλοδαποί.¹⁹. Πρέπει να σημειωθεί ότι το 2018 ήταν το πρώτο έτος, από το 2012, που δεν αντιμετώπισε υπερπληθυσμό στις πορτογαλικές φυλακές. Το 2012, το ποσοστό φυλάκισης ήταν 130 κρατούμενων ανά 100.000 κατοίκους, το 2014 ήταν 135 (το υψηλότερο καταγεγραμμένο ποσοστό) και το 2016 ήταν 134²⁰.

Αντανακλώντας την κατάσταση σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι **Βελγικές** ομάδες εγκληματικότητας συχνά ασκούν πολλαπλές εγκληματικές δραστηριότητες αντί να ειδικεύονται σε μία μόνο δραστηριότητα. Αυτά περιλαμβάνουν - μεταξύ άλλων εγκλημάτων - τη διακίνηση ναρκωτικών, πυροβόλων όπλων, ανθρώπων και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Η διακίνηση ναρκωτικών είναι η κύρια δραστηριότητα για ομάδες εγκληματικότητας στο **Βέλγιο**²¹. Η χώρα είναι ένας από τους σημαντικότερους παραγωγούς και διανομείς συνθετικών ναρκωτικών (όπως MDMA και αμφεταμίνες) και κάνναβης στην Ευρώπη, καθώς και νέων ψυχοδραστικών ουσιών (NPS). Τα εργαστήρια φυτείας κάνναβης και συνθετικών ναρκωτικών συγκεντρώνονται κυρίως στα σύνορα με τις Κάτω Χώρες, περιστασιακά με κοινές αλυσίδες παραγωγής. Το Βέλγιο είναι επίσης ένα από τα τρία κύρια σημεία εισόδου για την κοκαΐνη στην Ευρώπη - παράλληλα με την Ισπανία και τις Κάτω Χώρες - και φαίνεται να είναι το λαθρεμπόριο ναρκωτικών στη χώρα.

¹⁶ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://www.statista.com/statistics/614282/total-number-of-criminal-acts-italy/>

¹⁷ Τα δεδομένα προέρχονται από <https://www.istat.it/it/files/2019/12/Asi-2019.pdf>

¹⁸ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://ministryofjustice.gr/English/>

¹⁹ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://www.prison-insider.com/en/countryprofile/portugal-2019>

²⁰ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://www.prisonstudies.org/country/portugal>

²¹ Τα δεδομένα προέρχονται από https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/2374/TD0416161ENN_1.PDF

1.2 Εκπαίδευση στις φυλακές

Μεταξύ των κεντρικών πτυχών της εκπαίδευσης ενηλίκων στη φυλακή είναι εκείνη της επαγγελματικής επανένταξης μετά την περίοδο κράτησης, επειδή το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που προτείνεται κατά τη διάρκεια της περιόδου κράτησης πρέπει να μπορεί να συμβάλει στην επανένταξη στην κοινωνία. Οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται στη φυλακή αντιμετωπίζουν ένα πλαίσιο εκπαίδευσης και κατάρτισης που μερικές φορές θεωρείται ότι είναι αποδιοργανωμένο και δεν έχει συγκεκριμένο σχεδιασμό.

Στην Ιταλία, όλες οι φυλακές **προσφέρουν σχολική και επαγγελματική κατάρτιση** και 17.096 κρατούμενοι (συμπεριλαμβανομένων 8.507 αλλοδαπών²²) παρακολούθησαν κάποιο είδος σχολικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης το χρόνο. Υπάρχει ποσοστό επιτυχίας 41,5% για τα μαθήματα που αναλαμβάνονται. Υπάρχουν επίσης 1.930 κρατούμενοι που ολοκληρώνουν ένα από τα 170 μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης²³, όπως μαγειρική, κηπουρική, τεχνολογία πληροφοριών, ηλεκτρολόγος μηχανικός και ομορφιά.

Η εκπαίδευση στη φυλακή εισήχθη για πρώτη φορά με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου αλφαριθμητισμού μεταξύ των κρατουμένων και σήμερα είναι ακόμα έτσι. Εάν το 1958, κατά τη στιγμή της ίδρυσης των Σχολών Φυλακών, ήταν σχεδόν αποκλειστικά οι Ιταλοί που έπρεπε να μάθουν να διαβάζουν και να γράφουν όπως υποδεικνύεται από μια υπουργική εγκύκλιο του 1948), σήμερα τα μαθήματα γραμματισμού απευθύνονται κυρίως σε μη Ιταλούς κρατουμένους. Το σχολείο είναι επίσης ένα μέσο κοινωνικής εκπαίδευσης και χειραφέτησης. Το Σύνταγμα θεσπίζει σημαντικές αρχές στον τομέα της εκπαίδευσης και, ειδικότερα, το άρθρο 34 αναγνωρίζει την εκπαίδευση ως θεμελιώδες δικαίωμα

Στην Ελλάδα, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (SCS)²⁴ παρέχουν εκπαίδευση ισοδύναμη με την τυπική εκπαίδευση δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (SCS) στις Ελληνικές φυλακές ιδρύθηκαν το 2004, με στόχο την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των κρατουμένων. Οι SCS βοηθούν τους τροφίμους να αποκτήσουν μια άλλη ευκαιρία στην εκπαίδευση με μαθήματα που τους διδάσκονται μέσα στα τείχη της φυλακής. Το Second Chance School είναι ένα δωρεάν καινοτόμο δημόσιο σχολείο εκπαίδευσης ενηλίκων με συνολική διάρκεια σπουδών περίπου 2 ετών, δηλαδή δύο ακαδημαϊκά έτη. Οι κρατούμενοι ηλικίας 18 ετών και άνω που δεν έχουν ολοκληρώσει την 9 ετή υποχρεωτική εκπαίδευση έχουν μια δεύτερη ευκαιρία να την ολοκληρώσουν και μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών, θα παρέχεται πτυχίο ισοδύναμο με το πτυχίο γυμνασίου. Οι στόχοι του SCS είναι η εστίαση στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, στη βελτίωση της

²² Τα δεδομένα προέρχονται από: [https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?](https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_2_6_5&contentId=SST1198166&previousPage=mg_1_14)

[facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_2_6_5&contentId=SST1198166&previousPage=mg_1_14](https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_2_6_5&contentId=SST1198166&previousPage=mg_1_14)

²³ Τα δεδομένα προέρχονται από: [https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?](https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_2_6_5&contentId=SST1183657&previousPage=mg_1_14)

[facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_2_6_5&contentId=SST1183657&previousPage=mg_1_14](https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_2_6_5&contentId=SST1183657&previousPage=mg_1_14)

²⁴ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://www.inedivim.gr/en/programmes-actions/second-chance-schools>

απασχολησιμότητας και της ενεργού συμμετοχής των κρατουμένων στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική διαδικασία, καθώς και στην αύξηση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα αποτελείται από 25 ώρες διδασκαλίας και τα μαθήματα πραγματοποιούνται το πρωί, από Δευτέρα έως Παρασκευή. Είναι πολύ σημαντικό να αναφέρουμε ότι ο ψηφιακός γραμματισμός είναι μέρος του εκπαιδευτικού μαθήματος του SCS²⁵. Τα μαθήματα που διδάσκονται είναι: Ελληνική Γλώσσα, Μαθηματικά, Αγγλική Γλώσσα, **Πληροφορική**, Κοινωνική Εκπαίδευση, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Φυσικές Επιστήμες, Πολιτιστική Εκπαίδευση και Προσανατολισμός (Καθοδήγηση και Διαβούλευση για θέματα απασχόλησης και ανάπτυξης σταδιοδρομίας)

Στις παραπάνω ενότητες δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην απόκτηση και ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων, ικανοτήτων και γενικών γνώσεων, της **χρήσης νέων τεχνολογιών**²⁶, της εκμάθησης μιας ξένης γλώσσας, της παροχής συμβουλών και επαγγελματικής καθοδήγησης, προκειμένου να βελτιωθεί σημαντικά η πρόσβαση των κρατουμένων στο αγορά εργασίας.

Υπάρχουν 63 Σχολές Δεύτερης Ευκαιρίας (SCS) σε 13 γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας.

1.3 Επαγγελματική κατάρτιση στις φυλακές

Τα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης για άτομα που στερούνται της ελευθερίας τους απευθύνονται σε όλες τις κατηγορίες κρατουμένων που χρειάζονται υποστήριξη για ένταξη στην αγορά εργασίας. Τα επαγγελματικά μαθήματα για εργαζόμενους στην κλωστοϋφαντουργία, εργάτες, χειρωνακτικός ξυλουργός, εμπορικός εργάτης, μάγειρας, σερβιτόρος, εισαγωγικά μαθήματα στο χειριστή, επικύρωση και επεξεργασία δεδομένων είναι μόνο μερικά από τα μαθήματα που οργανώνονται στο σωφρονιστικό σύστημα στην Ευρώπη.

Ένα σημαντικό ποσοστό του σωφρονιστικού πληθυσμού αποτελείται από άτομα τα οποία έχουν χαμηλό βαθμό κατανόησης και παρουσιάζουν μικρό ενδιαφέρον για τις σχολικές δραστηριότητες. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις εκτιμήσεις, δικαιολογείται η παρέμβαση που επικεντρώνεται στην καλλιέργεια γνώσης και στην υπέρβαση του τρέχοντος ενημερωτικού πλαισίου, του οποίου η στενή σφαίρα δημιουργεί συχνά δυσκολίες κατανόησης, επικοινωνίας και κατά συνέπεια οδηγεί στην εμφάνιση δυσάρεστων συμπεριφορών.

²⁵ Ομοίως 25

²⁶ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://eaea.org/our-work/projects3/lse-database-good-practice-public-second-chance-schools-public-adult-education-school/>

Στα σωφρονιστικά σώματα στο **Βέλγιο**²⁷, στους κρατούμενους επιτρέπεται τουλάχιστον μία ώρα, και μερικές φορές περισσότερο, χρόνος αυλής. Οι αυλές αποτελούνται από ένα γήπεδο που περιβάλλεται από ψηλούς τοίχους (και μερικές φορές με ένα πρόσθετο δίχτυ πρόληψης διαφυγής). Συμμετέχουν σε μια δραστηριότητα (μαθήματα, εκπαίδευση, εργασία) που αντικαθιστά την πρόσβαση στην αυλή.

Οι δραστηριότητες οργανώνονται από εξωτερικούς συλλόγους που εξαρτώνται από την άδεια κάθε διορθωτικής εγκατάστασης. Οι προσφορές είναι περιορισμένες. Οι δραστηριότητες που προσφέρονται από τις διορθωτικές εγκαταστάσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν σε διαφορετικές κατηγορίες:

- Πολιτισμός και αθλητισμός (τέχνες, κινηματογράφος, γραφή, ανάγνωση, μουσική, κηπουρική, ατομικά και ομαδικά αθλήματα, θέατρο).
- Κατάρτιση και μάθηση (επαγγελματική και γενική κατάρτιση, πληροφόρηση και προσανατολισμός, ΙΤ, γλώσσες, άδεια οδήγησης, πρώτες βοήθειες).
- Μετά τη φυλακή (βοήθεια με επαγγελματικό έργο, ενημερωτική συνεδρία, πλατφόρμα επανένταξης).
- Ψυχοκοινωνικές (δραστηριότητες τόσο για παιδιά όσο και για γονείς, παρέα με παρέα, ανοιχτές τηλεφωνικές γραμμές, εθελοντές, ψυχολογική υποστήριξη, κοινωνική παρακολούθηση).
- Υγεία (ομαδικές δραστηριότητες, θεραπεία εθισμού, ενημερωτικές συνεδρίες, πρόληψη).

Δεν υπάρχει σαφής αριθμός κρατουμένων που συμμετέχουν σε αυτές τις δραστηριότητες. Στην πράξη, ο αριθμός πρέπει να είναι τυχαίος και να εξαρτάται από ένα πλήθος παραγόντων (αριθμός παρόχων, επισκέψεις, αυλή, κινήσεις φυλακών κ.λπ.)²⁸. Οι κρατούμενοι με πειθαρχικές κυρώσεις απαγορεύονται συχνά από δραστηριότητες, ακόμη και αν το αδίκημα είναι χωρίς αποδεικτικά στοιχεία.

Στην **Πορτογαλία**, το Πρωτόκολλο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης για τον Τομέα της Δικαιοσύνης²⁹ είναι ένα κρατικό ίδρυμα που προωθεί δραστηριότητες κατάρτισης για νέους και ενήλικες με σκοπό την ένταξή τους στην κοινωνία. Διαθέτει 3 άξονες μαθημάτων κατάρτισης και ένας από αυτούς, που ονομάζεται «Κατάρτιση για ένταξη» προορίζεται για συγκεκριμένες ομάδες στόχους: μακροχρόνια άνεργοι, μετανάστες, άτομα με ειδικές ανάγκες, κρατούμενοι και πρώην κρατούμενοι. Οι μαθητές λαμβάνουν πιστοποίηση στο πρόγραμμα κατάρτισης, στις ενότητες που

²⁷ Τα δεδομένα προέρχονται από: <https://www.academia.edu/2184789/>

EXCHANGE_OF_METHODOLOGIES_IN_EDUCATION_OF_DETAINEES_STUDY_ON_CORRECTIONAL_COMPUTER_EDUCATION_COURSES_IN_BELGIUM_THE_PAST_THE_PRESENT_AND_THE_FUTURE

²⁸ Ομοίως 27

²⁹ Τα δεδομένα προέρχονται από, visit <https://www.corrections.direct/how-it-works>

ολοκληρώνουν με επιτυχία. Σύμφωνα με το Prison Insider Portugal του 2018³⁰, υπήρξαν 24 εκπαιδευτικές / επαγγελματικές δραστηριότητες, όπου 4.828 κρατούμενοι ολοκλήρωσαν την εκπαίδευση της επαγγελματικής κατάρτισης το 2017 (3.782 και 1.046, αντίστοιχα) και 5.623 κρατούμενοι (3.870 στην εκπαιδευτική και 1.753 στην επαγγελματική κατάρτιση) εγγράφηκαν σε μαθήματα κατάρτισης το 31.12 .2017.

1.4 Υφιστάμενη εκπαίδευση ψηφιακής εκπαίδευσης

Στη Ρουμανία, τα προγράμματα κατάρτισης για τον ψηφιακό γραμματισμό αποσκοπούν στη συγκέντρωση της περιγραφικής-πληροφοριακής διάστασης με την κανονιστική, ανακριτική-ανακλαστική και αξιοποίηση, καθώς και την πρακτική που στοχεύει στη διαμόρφωση γενικών ικανοτήτων, συγκεκριμένων ικανοτήτων και, τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, ο σχηματισμός / ανάπτυξη ορισμένων στάσεων και αξιών που υποστηρίζουν την προσαρμογή και ενσωμάτωση του ατόμου που στερείται της ελευθερίας κατά τη διάρκεια της κράτησης και μετά την κράτηση, με έμφαση στη διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης. Αυτά τα μαθήματα προορίζονται για άτομα που στερούνται της ελευθερίας τους που έχουν εκπαίδευση γυμνασίου, δεν έχουν προηγούμενα μαθήματα, καλή γνώση της ρουμανικής γλώσσας και τουλάχιστον 3 μήνες έως την απελευθέρωση. Οι κύριες δραστηριότητες στοχεύουν στην απόκτηση και ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στη χρήση του πακέτου λογισμικού της Microsoft, εμπλουτίζοντας το επίπεδο πληροφοριών για να διευκολυνθεί η ένταξη κρατουμένων και κρατουμένων στην αγορά εργασίας αποκτώντας νέες δεξιότητες. Καθώς αυτό το μάθημα γίνεται με προσωπικό φυλακών, δεν υπάρχει δυνατότητα πιστοποίησης αυτών των ψηφιακών ικανοτήτων μέσω εγγράφου πιστοποιημένου από το Υπουργείο Παιδείας.

Ωστόσο, μέχρι το 2017 το σύστημα φυλακών επωφελήθηκε από ένα πρόγραμμα κατάρτισης πληροφορικής όπου και οι δύο - κρατούμενοι και προσωπικό - παρακολούθησαν μαθήματα πληροφορικής. «Η εκπαίδευση TIC στο Ρουμανικό σύστημα φυλακών για τα ευρωπαϊκά πρότυπα³¹» ήταν ένα πρόγραμμα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης με συγκεκριμένους στόχους:

- Παροχή επαγγελματικής κατάρτισης στο TIC (ECDL START / Equal Skills) για 2000 κρατούμενους ηλικίας μεταξύ 16 και 45 ετών από τους εθνικούς σωφρονιστές, προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση στην αγορά εργασίας μετά την κυκλοφορία.
- Παροχή επαγγελματικής κατάρτισης στο TIC για 1600 υπαλλήλους από τους εθνικούς σωφρονιστικούς φορείς, ηλικίας μεταξύ 25-54 ετών, προκειμένου να βελτιώσουν τις ικανότητές τους στο πλαίσιο των καθηκόντων τους και των επαγγελματικών δραστηριοτήτων τους με τους κρατουμένους.

³⁰ Τα δεδομένα προέρχονται από: https://www.prison-insider.com/files/2e5c708f/fp_en_portugal_04.pdf

³¹ Τα δεδομένα προέρχονται από: <http://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2018/04/Proiect-Preg%C4%83tire-TIC-la-standarde-europene-%C3%AEn-sistemul-penitenciar-rom%C3%A2nesc.pdf>

- Ανάπτυξη ενός δυναμικού συστήματος με 16 φορητές αίθουσες διδασκαλίας, ενεργή σε εθνική κλίμακα σε μια περίοδο 30 μηνών για την εκπαίδευση της ομάδας στόχου.
- Ανάπτυξη ενός εθνικού ιστού 100 επαγγελματιών εκπαιδευτών στον τομέα TIC, για τη βελτίωση της διαδικασίας διδασκαλίας εντός των εθνικών σωφρονιστικών μονάδων.

Κατάρτιση ψηφιακής εκπαίδευσης στο Βέλγιο - Επίσημη μάθηση Φλαμανδική Κοινότητα.

Οι θεσμικές ρυθμίσεις διαδραματίζουν επίσης ρόλο στη χρηματοδότηση της εκπαίδευσης ενηλίκων. Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία του Flemish Parlement, 2018, η θεσμική χρηματοδότηση των κέντρων εκπαίδευσης ενηλίκων (CAEs) και των κέντρων βασικής εκπαίδευσης ενηλίκων (CABEs) μεταρρυθμίζεται. Προηγουμένως, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων είχαν ελάχιστα κίνητρα να στοχεύσουν ευάλωτες ομάδες, όπως κρατούμενοι. Ωστόσο, βάσει του νέου διατάγματος, θα διατεθούν πρόσθετοι πόροι σε κέντρα βάσει της συμμετοχής ευάλωτων ομάδων στόχων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν διαθέτουν πιστοποιητικό δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, άτομα που δεν αναζητούν εργασία και κρατούμενοι. Τα κέντρα θα λάβουν επίσης ένα «μόνους προσόντων» όταν οι συμμετέχοντες ολοκληρώσουν επιτυχώς το πρόγραμμα και λάβουν το πιστοποιητικό τους. Το μόνους προσόντων προορίζεται να δώσει κίνητρα στα κέντρα για να παρέχουν εξατομικευμένη καθοδήγηση στους μαθητές για να τους βοηθήσουν να συμπληρώσουν το πιστοποιητικό τους, καθώς και να παραχωρήσουν στους φοιτητές εξαιρέσεις βάσει των προηγουμένως αποκτηθέντων ικανοτήτων. Η κυβέρνηση αναμένει ότι αυτές οι μεταρρυθμίσεις θα βελτιώσουν τη στόχευση πόρων μάθησης ενηλίκων σε πιο ευάλωτες ομάδες³².

Η εκπαίδευση του ψηφιακού γραμματισμού στις **Ελληνικές φυλακές** πραγματοποιείται μέσω των μαθημάτων που δίνονται στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Μια μελέτη περίπτωσης που επικεντρώνεται στον αλφαριθμητικό πληροφορικής είναι μια καλή προσπάθεια διερεύνησης εκπαιδευτικών θεμάτων σε μια Σχολή Δεύτερης Ευκαιρίας με την ελπίδα ότι τα ευρήματα θα είναι χρήσιμα σε περαιτέρω και ευρύτερης κλίμακας έρευνα³³.

Ο στόχος της μελέτης ήταν να διερευνήσει τη στάση των κρατουμένων που φοιτούν στο Second Chance School έναντι της χρήσης υπολογιστών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2014. Τριάντα οκτώ φοιτητές, από διαφορετικές χώρες, ηλικίας 21 έως 45 ετών που εγγράφηκαν στο 1ο και το 2ο έτος του Second Chance School ήταν τα θέματα της μελέτης. Η έρευνα έδειξε ότι οι ερωτηθέντες ήταν πολύ ενθουσιώδεις για τη μάθηση σχετικά με τους υπολογιστές, αλλά οι περισσότεροι ανησυχούσαν ότι θα μπορούσαν κατά λάθος να διαγραφούν μεγάλες ποσότητες δεδομένων. Η μελέτη δείχνει ότι οι μαθητές πιστεύουν ότι οι υπολογιστές είναι απαραίτητοι στην εκπαίδευση και στο χώρο εργασίας και επίσης πιστεύουν ότι είναι σε θέση να αποκτήσουν σχετικές δεξιότητες. Επίσης, αναγνωρίζουν ότι η χρήση της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την επιτυχή μάθηση, επειδή επιτρέπει στους μαθητές να μάθουν περισσότερα σε λιγότερο χρόνο. Επιπλέον, πιστεύουν ότι η Τεχνολογία επιτρέπει στους μαθητές να παρακολουθούν τη δική τους μαθησιακή διαδικασία και τους δίνει επίσης πρόσβαση με το πάτημα ενός κουμπιού σε μεγάλο αριθμό πληροφοριών.

³² Ομοίως²⁸

³³ Τα δεδομένα προέρχονται από: https://www.researchgate.net/publication/220374667_Exploring_Adult_Digital_Literacy_Using_Learners'_and_Educators'_Perceptions_and_Experiences_The_Case_of_the_Second_Chance_Schools_in_Greece

Το τελικό αποτέλεσμα της έρευνας αποκάλυψε αυξημένο άγχος για τους υπολογιστές πιθανώς επειδή οι φυλακισμένοι μαθητές έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε αυτούς. Αυτό θα μπορούσε να είναι εμπόδιο στη μαθησιακή διαδικασία ως απροθυμία χρήσης υπολογιστή.

Σύμφωνα με άλλες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε κρατούμενους χρησιμοποιώντας το ίδιο ερωτηματολόγιο, τα αποτελέσματα ήταν παρόμοια. Επίσης, μια συγκριτική έρευνα μεταξύ μη κρατουμένων μαθητών έδειξε χαμηλό άγχος για τους υπολογιστές³⁴.

Συμπερασματικά, οι ερευνητές πιστεύουν ότι το πιθανό αυξημένο άγχος για τους υπολογιστές οφείλεται στο γεγονός ότι το δείγμα ήταν μαθητές που φυλακίστηκαν και είχαν περιορισμένη πρόσβαση στη χρήση υπολογιστών, συγκεκριμένα μόνο κατά τη λειτουργία του σχολείου για μερικές ώρες την ημέρα, όπως επίσης επειδή δεν είχαν την απόλυτη κυριαρχία στη χρήση των υπολογιστών λόγω του αυστηρού πλαισίου λειτουργίας της φυλακής.

Το 2014, στην **Πορτογαλία**, ως αποτέλεσμα της ενθάρρυνσης του Υπουργείου Δικαιοσύνης για καινοτόμα έργα, η DGRSP μαζί με μια οντότητα τρίτου και ιδιωτικού τομέα ανέπτυξαν ένα πιλοτικό έργο (μεταξύ 2015 και 2016) που ονομάζεται EPRIS³⁵ με σκοπό τη μελέτη της δυνατότητας της ηλεκτρονικής μάθησης ως παιδαγωγικό εργαλείο για την προώθηση της ψηφιακής ένταξης. Η κύρια ομάδα-στόχος ήταν οι κρατούμενοι μιας Πορτογαλικής γυναικείας φυλακής και εξετάζει όχι μόνο τα θέματα ισότητας των φύλων των γυναικών που βρίσκονται υπό κράτηση, αλλά και τη μελλοντική κοινωνική επανένταξή τους, εν αναμονή των μελλοντικών δυσκολιών που συνδέονται με αυτήν τη διαδικασία. Αυτό το έργο ανέπτυξε ένα εκπαιδευτικό μάθημα που διήρκεσε 216 ώρες, σε μια περίοδο 12 μηνών, οι εκπαιδευόμενοι επιλέχθηκαν από τους τεχνικούς του ιδρύματος κοινωνικής αλληλεγγύης που ανέπτυξαν το έργο τους απευθείας με τους τροφίμους και οι τρόφιμοι είχαν κάποιες προϋποθέσεις: διαθεσιμότητα και ενδιαφέρον για συμμετοχή ελάχιστες δεξιότητες υπολογιστών (από την οπτική γωνία του χρήστη) · έκτο έτος (ελάχιστη εκπαίδευση) · υψηλότερος χρόνος κράτησης από τον απαραίτητο για την υλοποίηση της πρώτης φάσης του έργου. Χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση των ικανοτήτων που κατασχέθηκαν, ένα στην αρχική φάση και το άλλο στην τελική φάση της εκπαίδευσης. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι οι κρατούμενοι θεωρούσαν ότι η εκπαιδευτική εμπειρία στην ηλεκτρονική μάθηση τους έδωσε την εμπιστοσύνη ότι εξακολουθούν να έχουν την ικανότητα να αναλάβουν νέα μάθηση, με αντίκτυπο στις προοπτικές που σχετίζονται με μια μελλοντική ένταξη στην αγορά εργασίας.

³⁴ Ομοίως 33

³⁵ Τα δεδομένα προέρχονται από: https://www.researchgate.net/publication/263522432_Teachers'_role_in_curriculum_design_in_Portuguese_schools

2. Free to Code Έρευνα

Λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό υπόβαθρο που αναλύθηκε παραπάνω, ο στόχος του ερωτηματολογίου Free to Code ήταν να κατανοήσει τις δεξιότητες πληροφορικής των φυλακισμένων, να μάθει την κατάσταση του εκπαιδευτικού επιπέδου ΤΠΕ, να εντοπίσει πόσο εξοικειωμένοι είναι με την κωδικοποίηση και επίσης να διερευνήσει τα ενδιαφέροντά τους να παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα μάθησης κωδικοποίησης. Επίσης, η έρευνα δίνει την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να μάθουν για τους στόχους του έργου και να διεγείρουν την περιέργειά τους για μελλοντική εμπλοκή.

Αυτή η έκθεση βασίζεται στις έρευνες που έστειλαν οι εταίροι της Ελλάδας, του Βελγίου, της Ρουμανίας και της Ιταλίας.

Η έρευνα διενεργήθηκε τον Απρίλιο του 2019 σε έξι φυλακές: μία στην Ελλάδα - φυλακή κράτησης για κρατούμενους εθισμένους στα ναρκωτικά που ονομάζεται ΚΑΤΚ, μία στη Ρουμανία - Φυλακή Jilava και 3 στο Βέλγιο Merksplas, Turnhout και Wortel. Συνολικά, 120 έρευνες ολοκληρώθηκαν από 98 άνδρες **κρατούμενους** και 25 **πρώην κρατούμενους** - 36 έρευνες στο Βέλγιο, 39 στη Ρουμανία, 20 στην Ελλάδα και 25 στην Ιταλία.

Οι διορθωτικές αρχές σε καθεμία από τις 6 φυλακές χορήγησαν άδεια για την εφαρμογή του ερωτηματολογίου Free to Code. Ήταν πολύ σημαντικό να βεβαιωθούμε ότι η έρευνά μας θα σεβαστεί το ανώνυμο δικαίωμα του κρατουμένου και θα αποκλείσει την πιθανότητα το ερωτηματολόγιο μας να συλλέγει προσωπικές ή ιδιωτικές πληροφορίες από τους ερωτηθέντες. Επίσης, συμφωνήθηκε ότι η έρευνα συμμορφώθηκε με ηθικές απαιτήσεις και οι κρατούμενοι θα συμμετάσχουν στην έρευνα με δική τους βούληση και κανένας από αυτούς δεν θα αναγκαστεί να συμμετάσχει.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι αρχικές ερωτήσεις στα αγγλικά του ερωτηματολογίου μεταφράστηκαν στα Ρουμανικά, Ελληνικά, Ιταλικά και Γαλλικά.

Οι ηλικίες των κρατουμένων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν κυρίως μεταξύ 35 - 44 (43) και 25-34 (38) ετών. Έξι συμμετέχοντες ήταν μεταξύ 18-24, 21 μεταξύ 45-54 και 6 μεταξύ 55-64 ετών.

Η εκπαιδευτική τους κατάσταση ήταν απόφοιτοι Λυκείου (48), απόφοιτοι Δημοτικού Σχολείου (36), Δευτεροβάθμια Σχολή (13), 11 συμμετέχοντες εγκατέλειψαν το σχολείο νωρίς, 8 συμμετέχοντες έχουν πτυχίο από το Πανεπιστήμιο, ένας συμμετέχων με μεταπτυχιακό και ένας με διδακτορικό .

2.1 Επίπεδο ψηφιακής παιδείας

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες δήλωσαν ότι το επίπεδο ψηφιακής παιδείας τους είναι - βασικός χρήστης - 55 (πρόσβαση σε διαδικτυακές πληροφορίες, email και κοινή χρήση αρχείων). Οι 29 από τους ερωτηθέντες αξιολόγησαν τις δεξιότητές τους ως πλήρως αρχάριους. Οι 33 από αυτούς εκτίμησαν τις δεξιότητές τους ως ανεξάρτητους ή ικανούς χρήστες.

Όπως μπορεί να σημειωθεί, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες τοποθετούνται στο κάτω μέρος των ικανοτήτων δεξιοτήτων όσον αφορά τον ψηφιακό γραμματισμό. Ωστόσο, υπάρχει επίσης ένας σημαντικός αριθμός ατόμων με πιο προηγμένο επίπεδο δεξιοτήτων.

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες δεν είχαν προηγούμενη γνώση ή εμπειρία στην κωδικοποίηση - 65.

Υπήρχαν ελάχιστοι που είχαν κάποια προηγούμενη εμπειρία με κωδικοποίηση - JAVA, Magic Rip, Versa, Dual work, ECDL, C ++, COBOL, MS-DOS και IOSI- εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων υπολογιστών.

2.2 Σχέδια για το μέλλον

Στην ερώτηση που θα ήθελαν να εργαστούν μετά την αποφυλάκιση τους, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ανέφεραν τις κατασκευές ως το αγαπημένο τους πεδίο (22) καθώς και τις πωλήσεις (9). Άλλοι ανέφεραν την ανάπτυξη λογισμικού και την πληροφορική (7), την υποστήριξη γραφείου και διοίκησης (8), τον τουρισμό (5), τον δημόσιο τομέα (5) οικονομικά (7), την τέχνη και την ψυχαγωγία (6), τις μεταφορές (3), την εκπαίδευση (2) και πολιτική οργάνωση (1). Άλλα πεδία αναφέρθηκαν μόνο μία φορά.

Όταν ρωτήθηκαν αν θα ήθελαν να εκπαιδευτούν στην κωδικοποίηση, η συντριπτική πλειονότητα (91) δήλωσαν ότι θα ήθελαν να επωφεληθούν από αυτό το είδος εκπαίδευσης. Οι περισσότεροι από αυτούς θα ήθελαν να βελτιώσουν τις βασικές ψηφιακές δεξιότητες (62), τον κώδικα πίσω από το πρόγραμμα υπολογιστή που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή ζωή (46), για να μάθουμε τον βασικό προγραμματισμό υπολογιστών (45) ή πώς να γράφουμε απλό πρόγραμμα (35). Τριάντα δύο από αυτούς ανέφεραν τις υπολογιστικές και συναφείς εγκάρσιες δεξιότητες ως στόχο τους.

Οι κύριοι λόγοι για την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων είναι: να μάθουν τι μπορεί να κάνει η τεχνολογία (32), να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα, να διατηρήσουν τις γνωστικές ικανότητες και να διευρύνουν τα ενδιαφέροντά τους (22) και επίσης να τους βοηθήσουν να «κάνουν τη διαφορά στον κόσμο» (18)

Σαράντα οκτώ από αυτούς θα φανταζόταν ότι χρησιμοποιούν ψηφιακές δεξιότητες μετά την κυκλοφορία τους. Ωστόσο, ένας σημαντικός αριθμός από αυτούς ανέφερε ότι δεν γνωρίζουν εάν θα χρησιμοποιήσουν αυτές τις δεξιότητες μετά την απελευθέρωσή τους (26).

Όσοι θεωρούν ότι χρησιμοποιούν αυτές τις δεξιότητες θέλουν να εργαστούν στους ακόλουθους τομείς της οικονομίας: τεχνικός πληροφορικής, προγραμματιστής, χειριστής, πωλήσεις αυτοκινήτων και ακινήτων, χρηματοοικονομικός ειδικός και στις κατασκευές.

2.3 Πώς πρέπει να παρέχεται η εκπαίδευση;

Όλοι οι συμμετέχοντες από τη Ρουμανία και την Ελλάδα δήλωσαν την πρόθεση να πραγματοποιήσουν μια κλασική εκπαίδευση στον ψηφιακό γραμματισμό. Στην περίπτωση του Βελγίου, οι μισοί από αυτούς δήλωσαν ότι δεν ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν ένα κλασικό εκπαιδευτικό σεμινάριο. Οι περισσότεροι προτιμούν εργαλεία αυτοαξιολόγησης (22), κουίζ (27) ή παιχνίδια και προσομοίωση (30).

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες θα ήθελαν να μάθουν με έναν μέντορα (38), έναν συνδυασμό μεθόδων και θέσεων (25), ζευγαριών (19) ή να μάθουν μόνοι τους χρησιμοποιώντας σεμινάρια (14).

Φαίνεται ότι η διαδραστική εκπαίδευση ενός προς ένα ή μικρού γκρουπ προτιμάται από τους συμμετέχοντες.

Εν κατακλείδι, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι ιδανικά πρέπει να προετοιμαστούν δύο τύποι ψηφιακής εκπαίδευσης: ένας για το βασικό επίπεδο και ένας για το πιο προηγμένο επίπεδο. Ωστόσο, η εκπαίδευση και για τα δύο επίπεδα πρέπει να είναι πολύ πρακτική, διαδραστική και να συνδέεται με τα εργασιακά σχέδια των συμμετεχόντων (π.χ. πωλήσεις, βασικός προγραμματισμός, χειριστής κ.λπ.).

Με βάση αυτά τα ευρήματα, τα μαθησιακά αποτελέσματα που φαίνεται να σχετίζονται με το οικονομικό πλαίσιο και οι προσδοκίες του κρατουμένου μπορούν να χωριστούν σε τέσσερα κύρια επίπεδα:

- **Επίπεδο 0 - βασικό - θα αποτελεί προϋπόθεση για την είσοδο στο πρόγραμμα**
- **Επίπεδο 1 - θα αναπτυχθεί από το έργο**
- **Επίπεδα 2 και 3 - θα λειτουργήσει ως σύσταση για μελλοντική ανάπτυξη, είτε εντός είτε εκτός φυλακής.**

Αυτά τα μαθησιακά αποτελέσματα καθορίζονται σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές του 2015 όσον αφορά τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες.

Το Παράρτημα 1 αυτής της Έκθεσης παρουσιάζει λεπτομερώς αυτά τα μαθησιακά αποτελέσματα.

_Βιβλιογραφία

Anurio Estatstico de Portugal, INE (2017, Available at: https://www.ine.pt/xportal/xmain?xpid=INE&xpgid=ine_indicadores&indOcorrCod=0005558&contexto=bd&selTab=tab2

EURES, Labor market information Belgium, Available at: <https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=2595&countryId=BE&acro=lmi&lang=en®ionId=BE0&nuts2Code=%20&nuts3Code=®ionName=National%20Level>

European Association for the Education of Adults, Good practice: Public Second chance schools (Public Adult Education School, Available at: <https://eaea.org/our-work/projects3/lse-database-good-practice-public-second-chance-schools-public-adult-education-school/>

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction and Europol (2016, EU Drug Markets Report: Strategic Overview, EMCDDA–Europol Joint publications, Publications Office of the European Union, Luxembourg, Available at: https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/2374/TD0416161ENN_1.PDF

Hurkmans, G. (2012. Exchange Of Methodologies In Education Of Detainees – Study On Correctional Computer Education Courses - In Belgium - The Past, The Present And The Future. ICERI2012 Proceedings, Available at: https://www.academia.edu/2184789/EXCHANGE_OF_METHODOLOGIES_IN_EDUCATION_OF_DETAINES_STUDY_ON_CORRECTIONAL_COMPUTER_EDUCATION_COURSES_IN_BELGIUM_THE_PAST_THE_PRESENT_AND_THE_FUTURE

Instituto Nazionale de Statistica, Dati analisi e prodotti, Available at: <https://www.istat.it/it/dati-analisi-e-prodotti/visualizzazioni>

Instituto Nazionale di Statistica (2019 Annuario Statistico Italiano, Available at: <https://www.istat.it/it/files/2019/12/Asi-2019.pdf>

International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2021/April>

Jimoyiannis, A., Gravani, M. (2011). Exploring Adult Digital Literacy Using Learners' and Educators' Perceptions and Experiences: The Case of the Second Chance Schools in Greece. *Educational Technology & Society*, 14:217-227. Available at: https://www.researchgate.net/publication/220374667_Exploring_Adult_Digital_Literacy_Using_Learners'_and_Educators'_Perceptions_and_Experiences_The_Case_of_the_Second_Chance_Schools_in_Greece/citation/download

Ministry of Justice, Greece <https://ministryofjustice.gr/English/>

Ministry of Justice, Italy https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_6_5&contentId=SST1198166&previousPage=mg_1_14

Ministry of Justice, Italy https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_14_1.page?facetNode_1=0_2&facetNode_2=0_2_6_5&contentId=SST1198166&previousPage=mg_1_14

Mouraz, A., Leite, C., Fernandes, P., (2013), Teachers' role in curriculum design in Portuguese schools. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, Available at: https://www.researchgate.net/publication/263522432_Teachers'_role_in_curriculum_design_in_Portuguese_schools/citation/download

National Administration of Penitentiaries Romania, (2018) Activity Report, Available at: <http://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2019/03/Raport-activitate-ANP-2018-1.pdf>

National Institute of Statistics (2018) România în cifre, Available at: https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/romania_in_cifre_breviar_statistic_1.pdf

National Institute of Statistics, Romania Crime Report, Available at: <http://statistici.insse.ro/shop/?page=tempo2&lang=ro&context=66>

OECD Skills Survey, Available at: <https://www.oecd.org/skills/piaac/>

Prison Insider, Portugal, 2018 Available at: https://www.prison-insider.com/files/2e5c708f/fp_en_portugal_04.pdf

Prison Insider, Portugal, 2019 Available at: <https://www.prison-insider.com/en/countryprofile/portugal-2019>

Project FSE/POSDRU/96/6.2/S/60031, Pregătire TIC la standarde europene în sistemul penitenciar românesc, Available at: <http://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2018/04/Proiect-Preg%C4%83tire-TIC-la-standarde-europene-%C3%AEn-sistemul-penitenciar-rom%C3%A2nesc.pdf>

SPACE I Statistics. Available at : https://wp.unil.ch/space/files/2021/04/210329_Key_Findings_SPACE_I_2020.pdf

Statista (2020), Italy, Available at: <https://www.statista.com/statistics/614282/total-number-of-criminal-acts-italy/>

The Global Prison and Probation Directory, Corrections Direct, Available at: <https://www.corrections.direct/how-it-works>

Trading Economics, Economic Indicators Greece, Available at: <https://tradingeconomics.com/greece/indicators>

World Bank Report (2017) Portugal, Available at: <https://data.worldbank.org/country/PT>

Youth and Lifelong Learning Foundation, Second Chance Schools, Available at: <https://www.inedivim.gr/en/programmes-actions/second-chance-schools>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FREE TO CODE

Improving Digital and Coding Skills for Inmates

Asturia vzw

avaca
TECHNOLOGIES

